

in petero drobnic ubila; pastir ni bil poškodovan, če ravno je od strelnega puha se na tla zvrnil. — Žetev se je ta teden pri nas pričela; polje obeta dosti dobro letino.

Iz Ljubljane. (*Deželni odbor*) je v poslednji seji sklenil, da se županijam, ki so že pasji davek vpeljale ali ga vpeljati hočejo, podajo vodila, po katerih se v pravem redu more pobirati ta davek; temu poduku pa se bojo dodali tudi predpisi c. kr. ministerstva, po katerih se odvrne ali zatara steklina. — Račun družbe kmetijske, kako se je obrnil dosihmal denar c. kr. ministerstva kmetijstva, je deželni odbor vzel v pregled. — Na vprašanje c. kr. deželne vlade: ali se deželni odbor hoče udeležiti komisijskih razgovorov o prenapredbi deželnega žebčarstva in kobilstva, se je odgovorilo, da. — Vlogo cestnega odbora Kamniškega in mnogih županij v ta namen, da bi se soseskina cesta od Radomelj čez Homec noter do Kamniško-Trzinske kantonske ceste vvrstila med konkurenčne ceste, je deželni odbor po §. 16. dotične postave izročil c. kr. deželni vladi s prošnjo, naj pové, ali od njene in vojaške strani ni nobenega zadržka proti temu vrstjenju. Ako ga ni, bo deželni odbor to vrstitev nasvetoval dež. zboru. — Na vprašanje vladino: iz koliko udov naj bi obstala deželna komisija za prenapredbo gruntnga davka, to je, ali iz 6 ali 10 razun c. kr. deželnega glavarja, izmed katerih polovico voli c. kr. finančno ministerstvo (in sicer saj polovico teh udov iz vrste gruntnih posestnikov), polovico pa deželni zbor? je deželni odbor odgovoril, naj jih bode 10, in sicer zato, ker je stvar zeló važna in čem več glasov se sliši, tem bolje je, in drugič tudi zato, ker kranjska dežela, ki je majhna, ne bode imela podkomisij.

— (*Vojakom kranjskim*), ki so bili v zadnji vojski ranjeni in so invalidi postali, ali če teh ni, za njihove vdove in otroke, ali če tudi tacih ni, za uboge doslužene vojake se bode 18. dan avgusta, to je, na dan godú cesarjevega 12 daril podelilo po 39 gold. 90 kr. Ta denar je po milošnjah nabralo društvo dobrotljivih gospá. Prošnje se imajo zadnji čas do 12. avgusta izročiti c. k. deželni vladi v Ljubljani. — Se vé, da vsak krajcar je dober, ki ga dobi siromak; al da se še od tacega ubozega, z beračenega denarja mora kuponški davek odrajtovati in da se vsacemu siromaku tako darilo od 50 gold. prikrajša na 39 gold. 90 kr., to je vendar prečudno. Potlej pa toliko javkate o tako imenovani „todte Hand“! Kakošna roka pa je ta davkarska?

— (*Oznanilo c. k. vojnega ministerstva*) tudi v slovenskem jeziku kliče mladenče v službo cesarskega mornarstva kot mornarske učence. Jemljejo se mladenči, kateri so 15. leto spolnili in 17. še niso prestopili, so lepega obnašanja, bistrega uma in krepkega života, dobrega vida in ki saj nekoliko brati in pisati znajo. Oni se bodo podučevali na posebni učni ladiji (šolski barki), da postanejo mornarji in mornarski podoficirji, ter dobivajo popolno obleko in živež, vrh tega pa še na dan 14 krajc. Da se kdo vzame med mornarske učence, morajo njegovi stariši ali jerof podati pismo prošnje pomorskemu admiralu v Polju (Pola) po njim najbližji dopolnivni c. kr. okrajni komandi. Taki prošnji se mora pridjati: a) krstni, rojstni in domovinski list; b) spričevalo od graduiranega vojaškega zdravnika, ktero potrjuje, da je prosivec v primeri svoji starosti krepkega života in je sposoben za mornarsko službo; c) spričevalo od dotične politiške gosposke zastran lepega obnašanja; d) šolska spričevala, ako je bil prosilec v kaki šoli, in poslednjič e) poverjeno zavezno pismo (revers) od očeta ali jerofa, da ga ne bo nazaj tirjal, dokler traja njegov učni tečaj, a da

ga brez vgovora nazaj vzame, ako bi v tem času, ko se uči, ne zadostil, in da po dovršeni mornarski šoli bode celih deset let služil pri c. k. mornarstvu. Dotične prošnje se imajo vpoložiti najdalje do konca meseca avgusta t. l.

— (*Poštni hitri voz med Kranjem in Bledom*) hodi zdaj vsak dan, ki je v zvezi s poštnim vozom med Ljubljano in Celovcem. Vzame pa ta voz vselej le 4 popotnike seboj, ki se morejo že v Ljubljani za celo pot v Bled vpisati. Pride se v Bled ob 11¹/₄ ure dopoldne; iz Bleda pa se odide ob 12¹/₂ ure popoldne.

— (*Es ist vollbracht!*) Gospod Luka Svetec je ob magistratno službo. Službo tretjega magistratnega svetovalca je dobil gosp. Perona; ali gosp. Svetec dobi penzijo ali pa ne, tega še ni povedala gemeinderathova pratika. Mi gosp. Peroni, ki je izvrsten uradnik, prav iz srca privoščimo to službo, ktero bi bil že davno lahko imel, ako bi bil hotel, — a tudi to dobro vemo, da gosp. Svetec nikakor ne bode obupal zaradi tega prigodka; vendar tû gré za vse kaj družega, — „gemeinderath“, ki šteje v svoji vrsti glavarje konstitucijskega društva, se je moral po njihovem programu „na novo organizirati“, in s tem „programom“ se vé, da se ne vjema — Svetčeva služba. To se mora pred svetom konstatirati. Ako bi se bila ta služba odala po tehtnosti razlogov, ki so navedeni v kompetenciji, nobeden drug bi je bil ne mogel dobiti kakor gosp. Svetec. Zdaj ima deželni zbor „lep izgled“, da tudi on „organizira“ službe v bolnišnici deželni. Exempla trahunt.

— (*„Tagblattov“ referat*) o shodu volilcev okolice ljublj. vrhniške zaradi volitve deželnega poslanca je presmešen, da bi o njem kaj več rekli kakor to, da se nikomur ni branilo odkritosrčno svojega mnenja razodeti in da tisti „Mann aus dem Volke“, kterege „Tagbl.“ tako ljubka“, je kakih 6 besedi spregovoril še le potem, ko je bil po svojem gospodu sosedu izrečno pozvan, naj tudi on pové svoje mnenje. 5 do 6 precej tihih besedi to je bilo vse, kar je pozvani volilec govoril, in to „Tagblatt“ imenuje — „Rede“. In kakor 5—6 besedi nikjer na svetu ni „Rede“, tako tudi laž, da „nach der Rede des schlichten Mannes aus dem Volke“ je nastopilo „stummes Schweigen und Entsetzen der Volksführer“, ni resnica; „grosse Heiterkeit unter allen Wählern“ bi bil moral „Tagbl.“ reči, ako bi se resnice ne bál. A tudi to vemo, da ta „schlichte Mann aus dem Volke“ je še zmiraj saj toliko naroden mož, da ne mara za nemškutarsko „Tagblattovo“ ljubezen, in ako bi rekrutbe ne bilo in ne bi imel sina, da ne bi bil morebiti prilike dal „Tagblattu“, mu glorio peti. Iz vseh „Tagbl.“ čenčarij se pa vidi jasno to, da gospod Kotnik, ki ga „Slovenija“ priporoča za deželnega poslanca, je mož tako dobro izbran, da se ga še „Tagblattove“ ôse ne drznejo dotakniti. Zato mirnega srca „Slovenija“ prepušča kandidata Pajka „Tagblattovcem“.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. Državni kancelar grof Beust ima tako umetno pišalko, da mu poje, kakor ravno družba potrebuje. Ko je bil unidan v odboru delegacijnem, ki je prevdarjal povišano plačo za oficirje, kazal je na to, da ne bi bilo varno oficirjev žaliti s tem, da se jim ne dovoli povišana plača kakor jo vojni minister nasvetuje, kajti mogoče je, da vnanji sovražnik preti varnosti državni, kakor utegnejo varnosti ustavnega reda nevarni biti domači sovražniki in so jej res nevarni. Tukaj je pišalka Beustova tako hudo C-dur brenčala, da je „Presse“ morala ta brenk tolažiti z moll-akordi.

Grof Beust pa tudi koj drugo zapoje, in tako je pri obedu zbora železničarskega tako dobre volje bil, da je v napitnici svoji med drugim rekel: „Gospôda! o miru Vam ne bom govoril; jaz ne vidim nikjer nevarnosti za mir; ni tedaj treba piskati na pišali mirú“. Strahopetci toraj, ktere je vstrašil uni govor, more tolažiti ta.

— Finančnemu odboru dunajske delegacije je finančni minister Brestl razložil, kako da bode za naše (neogerske) dežele z državno mošnjo stalo v prihodnjem letu. Brž ko ne bode primanjalo 26 milijonov gold. Kakih 22 milijonov — misli minister — bi se dalo dobiti po poplačilih železnic, po plačilih za prodana državna posestva, in če se prodajo še druga državna posestva, ki so za prodaj že dovoljena, — ostali še 4 milijoni bi se morali na pòsodo vzeti. — Po takem se pač mora vprašati: kaj pomaga to, da se davki vekšajo, da se nenavadni davki preminjajo v navadne, če le tudi za eno leto, ako to, kar je prejšnji čas nenavadno bilo, postaja zdaj navadno? Če ob časih, ko ni nobenih priprav za vojsko treba in tudi nobene vojske ni, primanjkuje samo v Cislajtaniji po več kot 20 milijonov gold., kamo pridemo? In kaj bode še le potem, ko ne bomo imeli nič prodati? In vendar čenčajo „liberalni“ časniki, da to ministerstvo cenejše vlada in bolje gospodari; kdor davek plačuje, nič ne čuti od te dobrote, in kdor tak državni račun pregleduje, kakor ga je razložil zdaj dr. Brestel, da nikoli ne shajamo z dohodki, ta pač lahko vidi, koliko resnice je v medenih besedah „liberalnih“ časnikov.

— Zdaj ko delegaciji na Dunaji odločujete stroške za armado avstrijsko, utegne na pravem mestu biti, da bralcem našim povemo število vojakov v Evropi, in koliko različne države denarja potrošijo na armade.

Ozrimo se na armado na suhem (kopnem). Po primeru velikosti državne in števila prebivalcev začnemo z Rusijo, ki v miru šteje 720.000, ob vojski 1 milijon in 100.000 vojakov.

	v miru	ob vojski
Francosko	405.000	1,150.000
Avstrija z Ogersko	278.000	1,056.000
Nemčija severna . .	319.000	977.000
Angleška	138.000	444.000
Laška	183.000	573.000
Španija	142.000	204.000
Turčija evropejska	100.000	281.000

Skupaj tedaj v Evropi: na blizo 292 milijonov prebivalcev v mirnem času 2 milijona in 532.000, ob vojski 6 milijonov in 867.000 mož, tedaj na 46 mož 1 vojak.

Armade na morji pa ima:

	ladij	topov	vojakov
Rusija evropejska	244	2200	44.000
Francoska	413	6860	60.000
Avstr. Ogersko . .	98	870	14.600
Nemčija severna . .	91	560	4.950
Angleška	468	8800	65.500
Laška	93	1020	18.000
Španija	118	1070	23.800
Turška evropejska	91	980	16.000

Skupno število v Evropi: 2308 ladij s 26.522 topovi in 306.550 vojaki, mornarji itd.

Za oboroženo obojno armado potrosi

Rusija evropejska . .	282 milijonov gold.
Francoska	272 „
Avstrija z Ogersko . .	128 „
Nemčija severna . . .	124 „
Angleška	319 „
Laška	82 „
Španija	61 „
Turčija evropejska . .	49 „

Skupaj tedaj se za armade evropejske potrosi 1451 milijonov gold. in to le v mirnih časih.

Ako zdaj pomislimo, da skupni dohodki, ki se nabirajo večidel po davkih, vseh evropejskih držav znašajo 4999 milijonov gold. (v renskem denarju), in da vse te države imajo 33.429 milijonov gold. dolgá, kateri jim naklada 1330 milijonov gold. obresti (činža) vsako leto, je pač očitno, kako velikanske stroške prizadeva vojaštvo državam, in da je želja popolnoma opravičena onih, ki kličejo: vlade! naredite odkritosrčno spravo med seboj in zmanjšate število vojakov do celó majhnega števila. Ako se to zgodi, dobí tudi kmetijstvo in obrtnijstvo delavnih moči, ki jima jih zdaj odteguje silno število vojakov.

— Če hočejo nemškutarji bedake svoje vére strašiti, zaženo brž glas: „to delajo rusovski agenti, to delajo rusovski rubelji!“ Tako so križali spet o razbuki bruski, tako ob razpoku petarde v Pragi. To pa se je za malo zdélo ruskemu poročniku na Dunaji in on je zahteval resno od dunajske vlade, naj dá preklicati te laži, sicer bode ruska vlada zahtevala strogo preiskavo. In kar brž so letéli preklici po vseh uradnih listih dunajskih in drugih, kakor da jim že za petami gorelo.

Iz Trsta. — 13. dan t. m. je bila obletnica lanskih homatij. Vlada je resno pazila, da ne bi se uganjale v spomin takih dogodkov kake demonstracije. Ne le močne vojaške patrole so hodile po mestu, temuč bilo je v pondeljek prilepljeno od vodstva policijskega po voglih še posebno naznanilo, da je zasačila policija nekaj razglasov nekega lahonskega odbora, ki se imenuje „comitato d' azione“. 13. julija se je imel prilepiti ta razglas po zidovih, v katerem se berejo te-le besede: „13. t. m. (ob 3. uri popoldne) pojdemo na pokopališče, da izpolnimo, kakor se spodobi, dolžnost do onih učencikov ter da se navdušimo na ne še maščevanih njunih grobovih še k večemu črtu in da se nam še bolj vname maščevavnost proti barbarskim rabeljnom“. — Policijsko vodstvo svari gledé na ta besni poziv, naj bi se ljudje ne dali zapeljati, kajti vsaka poskušnja kake demonstracije, ki bi spominjala lanskih dogodkov, da se z vso ojtrostjo zatare. — „Oss. Tr.“ pripoveduje o „komitatovem“ razglasu, da ga je dala neka družba tržaških mladenčev v nekem beneškem mestu tiskati. V spomin 13. julija 1868. je prinesel „Citt.“ v voden sestavek, v katerem pravi, kako so hoteli poprejšnjih let Trst ponemčiti (sredstva so imela biti „Triester Ztg.“, Schiller-Verein, nemško gledišče), po tem pa, ko ni vse nič zdalo, da se je lotila vlada poslovenovanja tržaškega mesta; nasledki — lanski dogodki. Razpor z slovenskimi okoličani — pravi — ni še prav poravnan, vendar pa slovensko rovarjenje ne sega več čez postavne meje, kakor do lani (!) batalijona ni več itd. Sploh konstatuje „Citt.“, da se je (v njegovem talijanskem smislu) vse na bolje obrnilo, sosebnost z vlado in njenim najvišim zastopnikom je še precej zadovoljen. — Prav brez vseh demonstracij pa vendar ni bilo oni dan. Zapisano je bilo tû pa tam po drugih: „Oggi, 13. luglio, festa! Al Camposanto! Parisi †“ (Danes, 13. julija, praznik! Na pokopališče! Parisi †). Tudi listki z demonstrativnimi napisi rdeče-modrimi so se nahajali. — Tepena sta bila tudi dva Slovenca, ki sta v neki krčmi „živio“ vpila.

Štajarsko. Iz Maribora. Volitve za mestni zbor so končane. Iz početka je vladala neka posebna, skorej nezapopadljiva zaspanost med „konservativnimi“ mestjani. Ko pa se je v 3. razredu volil Brandstetter, glavar „fortšritlerjev“ in sami njegovi privrženci, se je skorej vse prestrašilo in po pravici reklo, če bode ves mestni zbor iz samih takih odbornikov sestavljen, mora v mestu vse iti rakovo pot. Še le po tej

volitvi se je za to začelo delovanje konservativcev in sicer ne brez vspeha, ker v 2. in 1. razredu so se volili sami taki možje, v ktere ima večina mestjanov zaupanje, in po takem so se mahoma razkadile lepe sanje Brandstetterjev, ki so se že videli na čelu mestnega odbora in so že namerjavali vse po svojih idejah osnovati. Da se pri teh volitvah na Slovence še ni mislilo — ni treba povedati! — Tudi izvršilni odbor za Slomšekov spominek je te dni imel sejo, pri kateri je denarničar položil celó na tanko račun. — Iz tega računa se vidi, da se je za imenovani spominek dozdale darovalo 3513 gold. 38 kr. v bankovcih in 53 gold. v srebru in še zunaj tega 3 ces. zlati in en zlat, ki velja 5 frankov. — Denarji so 1. julija 1869. že prinesli obresti 490 gold. 86 kr., ki spet že obresti nesejo. Vsega denarja je tedaj že skupaj 4004 gold. 34 kr., ki nesejo obresti po 5 in tudi šest od stotine in zvon teh še je 53 gold. 15 kr. v srebru, ki se bodo tudi prodali in dali v hranilnico, da bodo tudi nesli obresti. Zvon tega še tedaj ostanejo zgorej imenovani zlati v kasi.

— Baron Mecsery, štajarski deželni namestnik, gré zarad bolehanja na kmetijo in kasneje gré v penzijo.

Koroško. Gosp. Matija Majar, sloveči slovenski jezikoslovec, je po Veliki noči za mrtvudom zbolel. Bil je v veliki nevarnosti, pa zdaj se je že tako daleč ozdravil, da spet opravlja svoje duhovniške opravila. Gosp. Majar misli spisati jako zanimivo knjigo, ter dokazati starodavnost Slovanov.

Hrvaško. Vladika Strossmajer je naročil kanoniku Račkemu, naj na njegov račun nakupi vse umetniške predmete, ki se iz zapuščine kardinala Haulika v očitni dražbi prodavajo. Gospod vladika je pooblastil dr. Račkega, naj za akademijo kupi vse umotvore, naj

so še tako dragi. In nakupil jih je res za 5614 gold. Slava velikemu mecenu jugoslavenskemu!

Česko. 8. dan prihod. meseca so silno važne volitve deželnih poslancev; kajti te volitve, ako spet zmagojajo národní volilci, bojo veliko odločile o prihodnosti decemberske ustave in sedanjih ministrov. Vlada ima tudi tako malo zaupanja do tega, da bi zmaga v volitvah njena bila, da celó nobenih kandidatov ne stavi, podpirala bode le take, ki bi utegnili narodnjake spopriniti.

Francosko. Iz Pariza. Cesar Napoleon si je izvolil nove ministre, a tako malo so všeči, da pridejo kmalu spet drugi. Francozje so se izbudili od večletnega spanja. Starešinstvo (senat), ki je to, kar avstrijska gospôška zbornica, se snide prve dni prih. meseca, da se posvetuje, ali se dajo izpeljati sklepi cesarjevi o večji svobodi državnega zbora. Brž ko ne bodo Napoleonove drobtinice prepichele.

Špansko. — V nesrečni tej deželi se spet vnema punt. Vladar Serrano je oklical postavo od 1821. leta, ki meri na zadušbo puntov.

Žitna cena

v Kranji 26. julija 1869.

Vagán pšenice 4 fl. 75. — rži 2 fl. 80. — ječmena — fl. —. — ovsa 2 fl. 10. — soršice 3 fl. 56. — ajde 2 fl. 60. — prosa 3 fl. —. — krompirja 1 fl. 60. — fižola 3 fl. 52.

Kursi na Dunaji 27. julija.

5% metaliki 63 fl. 56 kr. Ažijo srebra 121 fl. 75 kr.
Narodno posojilo 72 fl. 75 kr. Cekini 5 fl. 90 kr.

Volilci okolice ljubljansko-vrhniške!

V saboto, 31. dan t. m., imate voliti deželnega poslanca. Odbor „Slovenije“ Vam po dogovoru z veljavnimi volilci teh dveh okrajev priporoča:

gospoda Franceta Kotnika, posestnika iz Vrda blizo Vrhnike.

Gospod France Kotnik, dobro poznan po deželi naši, je kmetijsk gospodar, ki veliko davka plačuje; al ne samo v kmetijstvu je izveden, v katerem tudi družbi kmetijski kranjski opravlja opravila predstojnika podružnice vrhniške, temuč izveden je tudi v tehnikih in stavbenih znanostih, po katerih bode dobra moč deželnemu zboru; izobraženi mož pozná potrebe dežele naše in Avstrije vse, in ker je samostojen po svojem posestvu in se nima nikomur vklanjati, bode postopal v vsem le na prid in blagor naroda slovenskega, čegar pošten in veren sin je in isti program ima kakor večina deželnega našega zbora.

Odbor „Slovenije“ po misli mnogih volilcev, ki so si izbrali kmetovalca gosp. Kotnika za svojega poslanca, še posebno za tega del pritrjuje, ker se ta volitev dotikuje kmetiške okolice, in ker je prav, ako tudi okolica vrhniška ima enega poslanca v deželnem zboru, kakor okolica ljubljanska ima že svojega.

Tak je tedaj mož, ki ga Vam živo priporočamo.

Zato pa tudi trdno zaupanje stavimo v Vas, da enoglasno volite njega, in se ne daste motiti po nikomur našim pravilom nasprotne stranke, ki Vas morebiti pregovarja za družega in se Vam hlina in slina, da bi Vas na limanice vjel.

Pridite tedaj 31. dan t. m. dopoldne vsi v Ljubljano k volitvi in enoglasno si volite gosp. Franceta Kotnika za svojega poslanca.

Opominjamo Vas le še tega, da vsak volilec seboj prinese povérilni list (Legitimationskarte), ki ga je dobil od okrajne gosposke, in da ga oddá volilni komisiji; drugače bi ne smel glasovati in zgubljen je glas.

Odbor národnega društva „Slovenije“ v Ljubljani 19. julija 1869.